

KLASİK KOŞULLANMA

- Davranışçı Öğrenme Kuramı
- Klasik koşullanma
- Koşullanma süreci
- Koşullanma ilkeleri
 - Bitişiklik
 - Habercilik
 - Olumlu habercilik
 - Olumsuz habercilik
 - Pekiştirme
 - Sönme
 - Kendiliğinden geri gelme
 - Genelleme
 - Ayırt etme
 - Birden fazla uyarıcıya koşullanma
 - Öğrenilmiş Çaresizlik
 - Kendini Gerçekleştiren Kehanet
 - Gölgeleme
 - Engelleme
- Koşullu tepkileri ortadan kaldırma
 - Sistemik Duyarsızlaşma
 - Sönmesini bekleme
 - Karşıt koşullanma
 - Karşı karşıya getirme (maruz bırakma)
- Eğitimde Klasik Koşullanmanın Yeri ve Önemi

Davranışçı Öğrenme Kuramı

- Davranışçılar öğrenmeyi, uyarıcı ve tepki arasındaki bağla açıklamaktadır. Davranışçılar zihinsel süreçler yerine gözlenebilen davranışlardaki değişikliklere odaklanır. Davranışçılara göre öğrenme, organizmanın davranışlarındaki değişikliklerdir.
- Burada uyarıcı, organizmayı harekete geçiren iç ve dış olaylardır. Tepki ise bir uyarıcının organizmada meydana getirdiği fizyolojik ve psikolojik değişimdir.

- Davranışçı kuramların odak noktası bireyin ne düşündüğü değil, ne yaptığıdır.

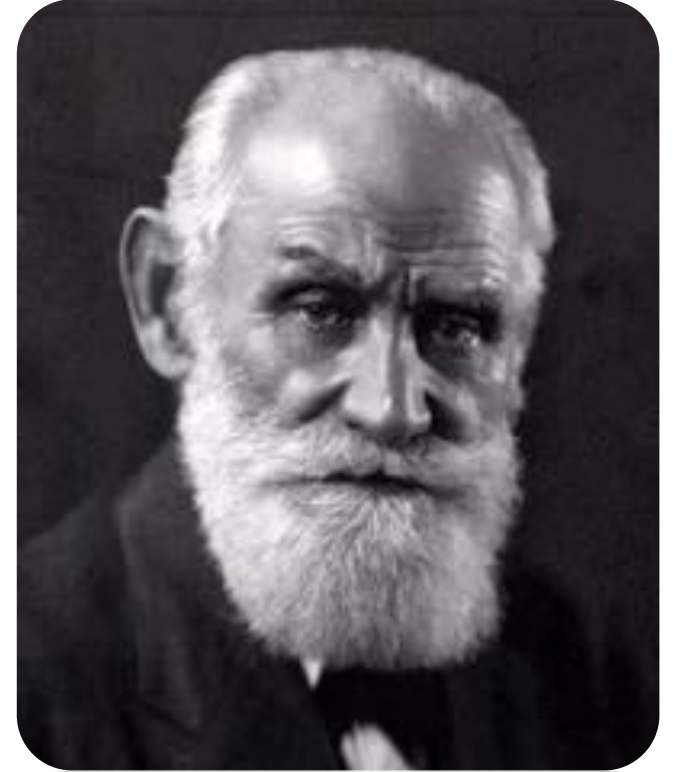
Klasik Koşullanma

- Sınav sözcüğünü duyduğunuzda rahatsız olur musunuz? Bazı yiyecekleri yalnızca görmek bile midenizin ağrmasına yol açar mı? Limon denilince ağzınız sulanır mı?

İvan Pavlov

- İvan Pavlov 1849-1936 yılları arasında yaşamış Rus fizyoloğudur. Çalışmaları sindirim fizyolojisi ile ilgilidir. Klasik koşullanma ile ilgili çalışması, sindirim fizyolojisi üzerinde çalışırken üzerinde çalıştığı köpeğin boş yemek kabını görünce yiyecek yiyormuş gibi salya salgıladığını gözlemiştir. Ayrıca köpeğin yiyecek verileceğine ilişkin diğer belirtilere de yine yiyecek yiyormuş gibi salya salgıladığı gözlenmiştir. Bunun üzerine Pavlov meşhur deneyini gerçekleştirmiştir.

Koşulsuz uyarıcı,

herhangi bir koşullanma olmadan organizmada fizyolojik ya da duygusal tepki oluşturan uyarıcıdır.

Koşulsuz tepki,

koşulsuz uyarıcının organizmada meydana getirdiği doğal tepkidir. Etin meydana getirdiği salya koşulsuz yani doğal tepkidir.

Nötr uyarıcı,

organizmada herhangi belli bir davranışa neden olmayan ses, koku, ışık ve bu gibi uyarıcılardır.

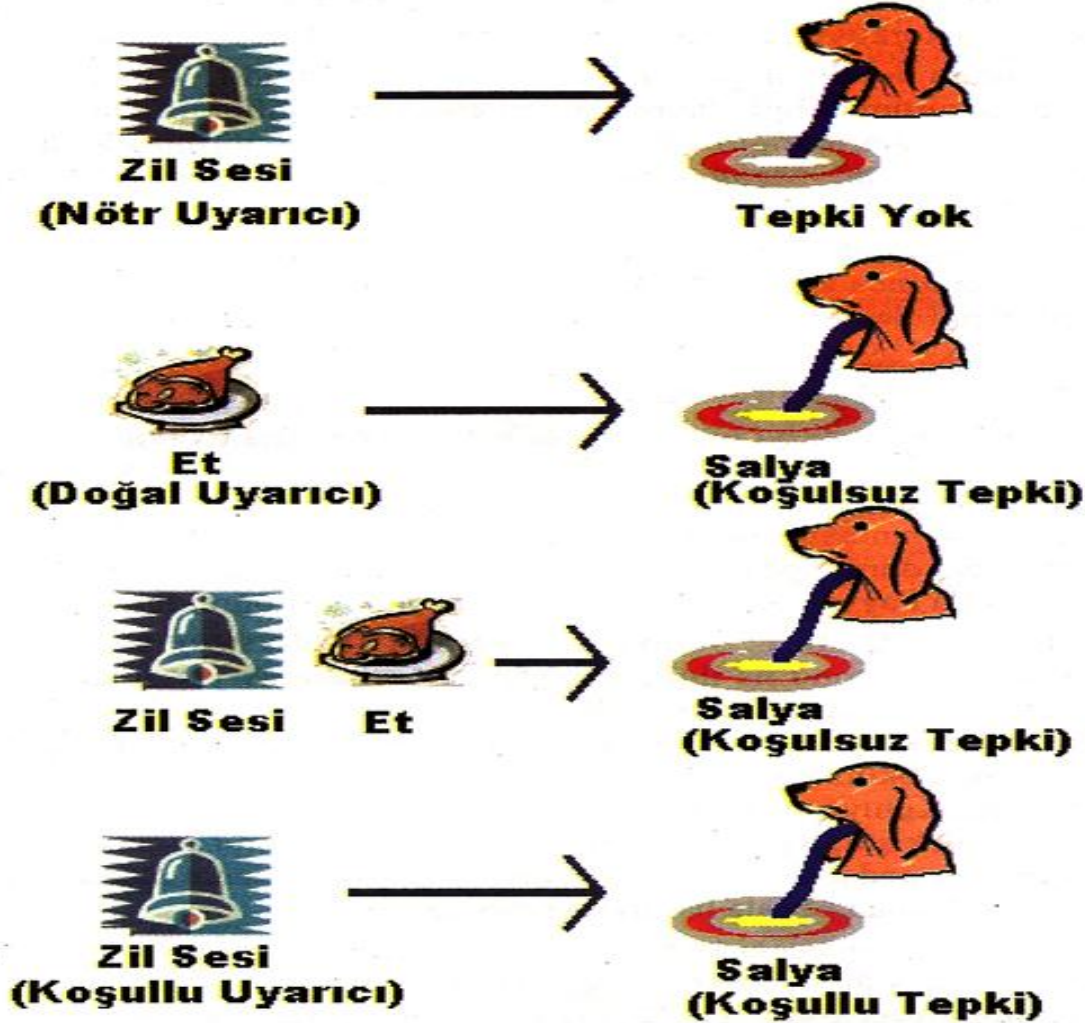
Koşullu uyarıcı,

Belli bir koşulabağlı olarak organizmayı tepki vermeye götüren uyarıcıdır.

Koşullu tepki,

Belli bir koşula bağli olarak verilen tepkidir.

Koşullanma Süreci

Resim 19: Klasik koşullanma deneyi

Vee Koşullanma Süreci Sonunda...

Örnekler:

- Anne bebeğini dışarı çıkaracağı zaman onu ocuk arabasına bindirmektedir. Bir süre sonra bebek ocuk arabasına her oturduğunda dışarı çıkacakmış gibi sevinir. ocuk arabası koşullu uyarıcıdır.
- Sakalları olan bir baba bebeğini her akşam eve geldiğinde pmektedir. Her defasında sakalları bebeğin yüzünü acıttığı için bebek ağlamaktadır. Bir süre sonra bebek babasının yaklaşmasıyla ağlamıştır. Baba koşullu uyarıcıdır.

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

search: D:\bkrd015

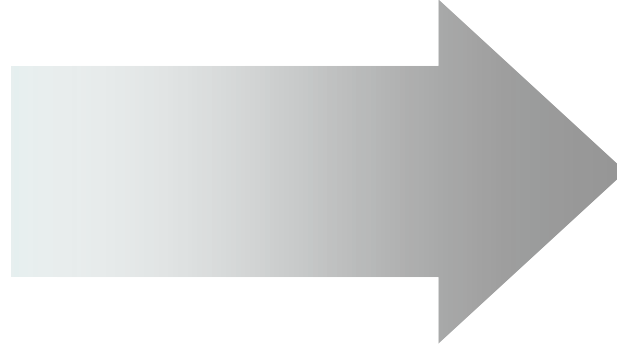
HOW MRS PAYLOV WOULD CALL HER SON,
IVAN, TO THE DINNER TABLE

- Bireyin diz kapağına vurulduğunda ayağı yukarı kalkıyor. Daha sonra ıslık çalınarak diz kapağına vuruluyor ve ayak yine yukarı kalkıyor. Birey, bir süre sonra sadece ıslık sesini duyduğunda ayağını kaldırıyor. Burada ıslık sesi koşullu uyarıcıdır.
- Birey, bir lokantada yemek yedikten sonra midesi bulanmıştır. Daha sonra aynı lokantanın önünden geçtiğinde yine midesi bulanmıştır. Lokanta koşullu uyarıcıdır.

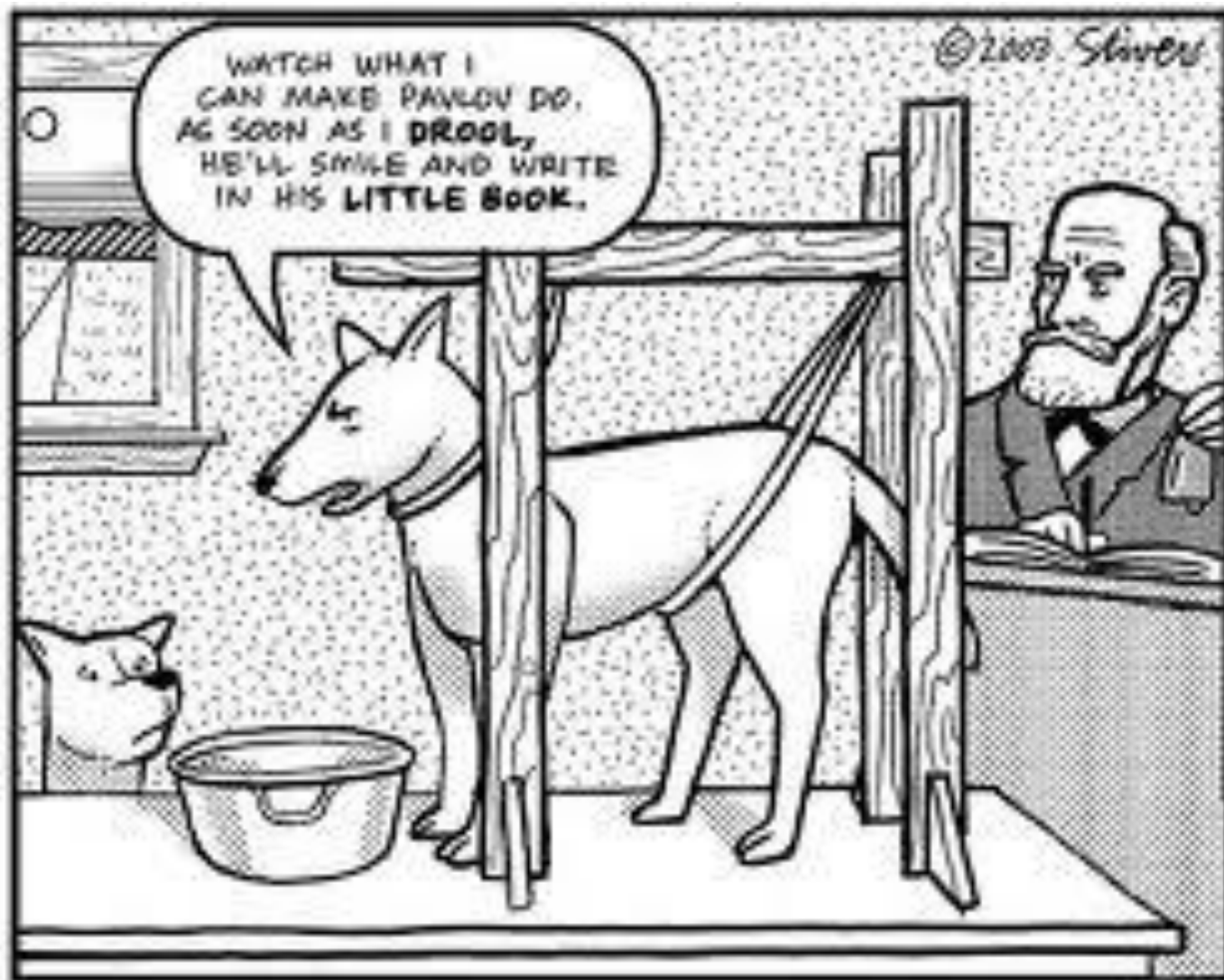

Örnekler:

- Para Görünce
- Zil Sesini Duyunca
- Bayrak Görünce
- Enjektör Görünce
- Öğretmen Görünce
- Limon Görünce

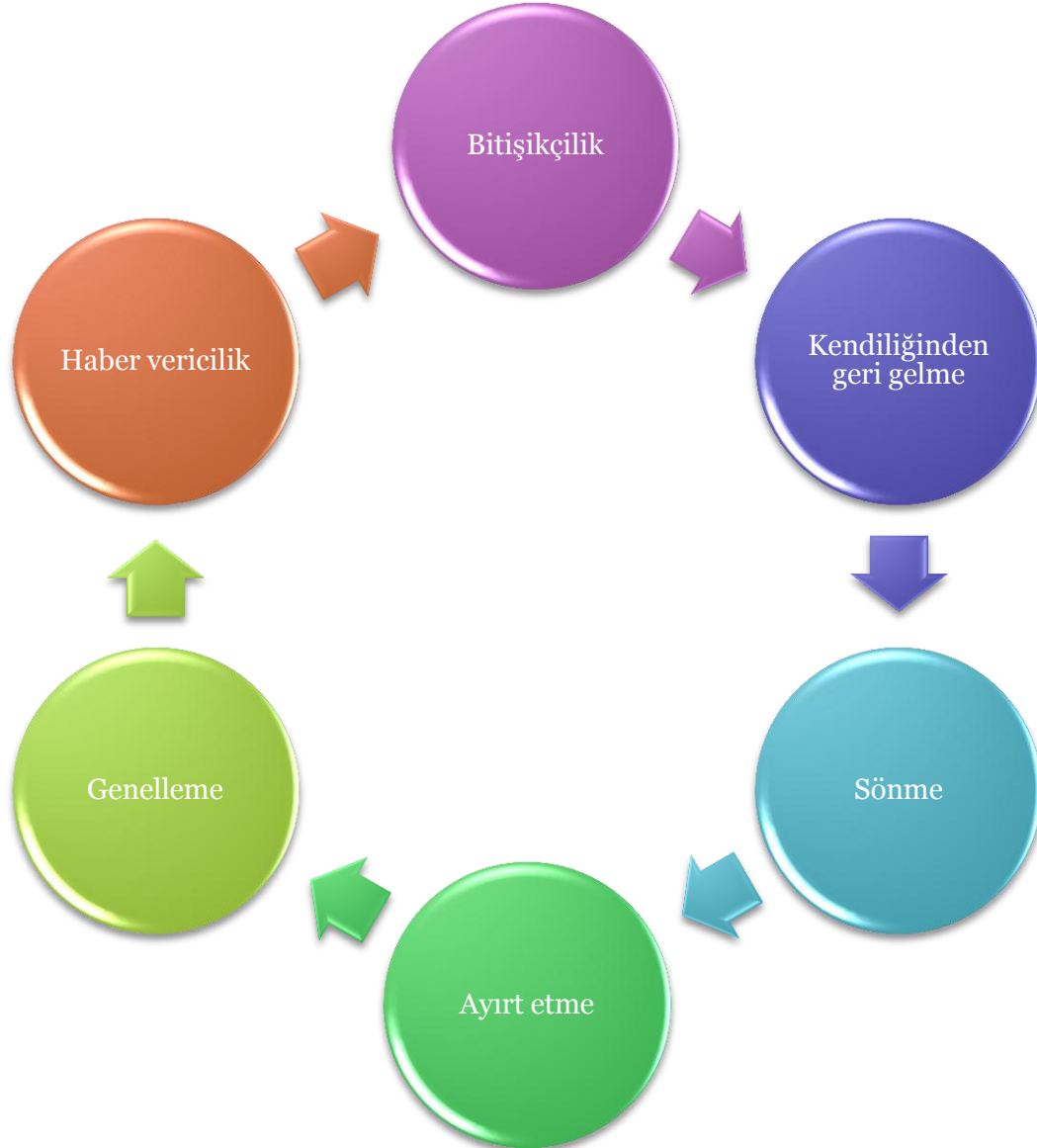
- Sevinme
- Sınıfa Girme
- Saygı Duyma
- Ağlama
- Korkma
- Ağzın Sulanması

Vladimir Kremlev for RT

Klasik Koşullanma İlkeleri

Klasik Koşullanma İlkeleri

- **Bitişiklik**

Klasik koşullanmada koşullanmanın gerçekleşmesi için nötr uyarıcı ile koşulsuz uyarıcının birlikte ve ard arda verilmesidir. Klasik koşullanmanın gerçekleşebilmesi için temel ilke nötr uyarıcının koşulsuz uyarıcıdan hemen önce verilmesidir.

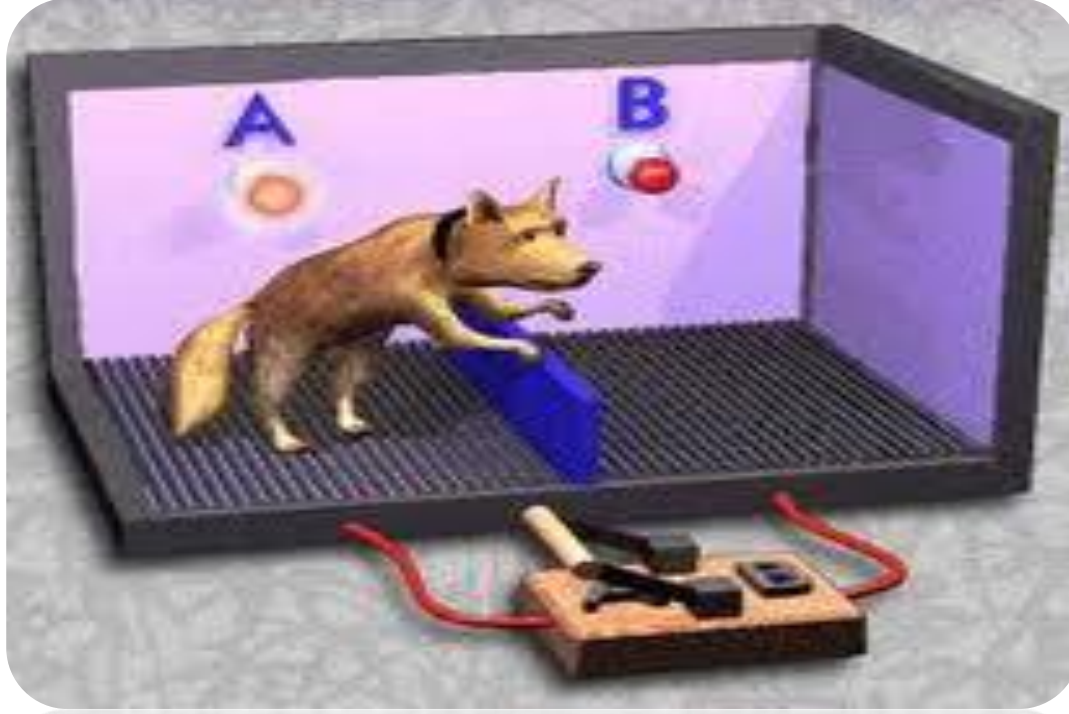
Klasik Koşullanma İlkeleri

Habercilik

Bir uyarıcıdan sonra yeni bir uyarıcı geleceğini ya da bir uyarıcının geride kaldığını organizmaya hatırlatmasıdır.

Koşullu uyarıcı ister önce ister sonra verilsin, koşullanma sürecinde önemli olanın koşullu uyarıcının bilgi vermesi olduğu ifade edilmiştir.

- Rescorla yaptığı deneyde 1. gruba sesten sonra elektrik şoku, 2. gruba şoktan sonra ses vermiştir. Her iki grubu bir araya getiren Rescorla sesi ortama verdiğinde 1. gruptakilerin kurtulmak için çaba sarf ettiğini fakat 2. gruptakilerin şokun geçtiğini düşünerek tepkilerinin azaldığını saptamıştır.

Klasik Koşullanma İlkeleri

Olumlu Habercilik (İleriye Koşullanma)

Koşullanmanın gerçekleşmesinde nötr uyarıcının koşulsuz uyarıcının geleceğini organizmaya bildirmesi gerekmektedir. Buna olumlu habercilik (İleriye Koşullanma) denilmektedir. Yani bir uyarıcıdan sonra başka bir uyarıcının geleceği beklentisidir. Pavlov'un deneyinde zil sesi köpeğe etin geleceğini haber vermekte ve köpek salya salgılamaktadır.

Bir olay başlamaktadır!...

- Örneğin,
 - Derste alan zil, tenefüs geldiğini bildirir.
 - Ambulans sesi, sürücülerin kenara çekilmesi beklentisi oluşturur.
 - Şimşek ışığını gördükten bir gürültünün geleceğini biliriz.
 - Bir köpeğin sestten sonra elektrik şokunun geleceğini bilmesi.

- **Olumsuz Habercilik (Geriye Koşullanma)**

- Bir uyarıcının diğer uyarıcının geride kaldığını bildirmesidir.

Bir olay bitmektedir!...

Örneğin,

- Tenefüs sırasında çalan zil, tenefüsün geride kaldığını bildirir.
- Savaşın sona erdiğini duyuran siren sesleri.
- Bir köpeğin elektrik şokundan sonra ses duyması.
- Gece otobüs yolculuğunda mola için muavinin ışıkları yakması.

İleriye Doğru Koşullanma (olumlu habercilik)

- Önce koşullu uyarıcı, sonra koşulsuz uyarıcı verildiğinde ses, hayvana elektrik şokunun geldiğini haber vermekte, hayvan da bundan kurtulmak için engeli daha hızlı atlamaktadır.

Geriye Koşullama (olumsuz habercilik)

- Koşulsuz uyarıcı önce, koşullu uyarıcı sonra verildiğinde hayvan önce elektrik şokunu alıp arkasından sesi duyduğunda, ses şokun bitmekte olduğunu haber vermektedir. Bu nedenle engeli atlama tepkisi azalmaktadır.

Koşullamanın hiç meydana gelmediği durum

- Bazen önce koşullu uyarıcının bazen de koşulsuz uyarıcının verildiği durumdur. Bu durumda, hayvanın uyarıcılar arasında ilişki kurması mümkün olmadığından koşullu uyarıcı bilgi verici nitelik taşımamaktadır.

- **Pekiştirme**

- Belli bir uyarıcı karşısında yapılan davranışın tekrarlanma olasılığının artırılmasıdır. Davranışı pekiştirmede kullanılan uyarıcıya ise pekiştireç denir. Klasik koşullanmada doğal uyarıcı pekiştireçtir.

- Organizmanın nötr bir uyarıcıya koşullandığını ve bir süre sonra koşulsuz uyarıcı olmaksızın yalnızca koşullu uyarıcının verildiğini düşünün. Organizmanın davranışlarında ne gibi değişiklikler olur?

- **Sönme**

- Koşullu uyarıcı koşulsuz uyarıcının uzun bir süre birlikte verilmesinin ardından, koşullu uyarıcının uzun bir süre boyunca koşulsuz uyarıcı olmadan tek başına verilmesi sonucunda koşullu tepkinin ortadan kalkmasına sönme denilmektedir.
- Sönmenin gerçekleşmesi durumunda koşullu uyarıcıya koşullu tepki artık gösterilmez. Köpeğin zil sesine salya salgılamaktan vazgeçmesi sönmedir.

- Örneğin; her hafta düzenli olarak devam ettiği derste, öğretim elemanının derse devama önem vermediğini gören öğrenci bir süre sonra o derse devam etmeyi bırakmıştır.

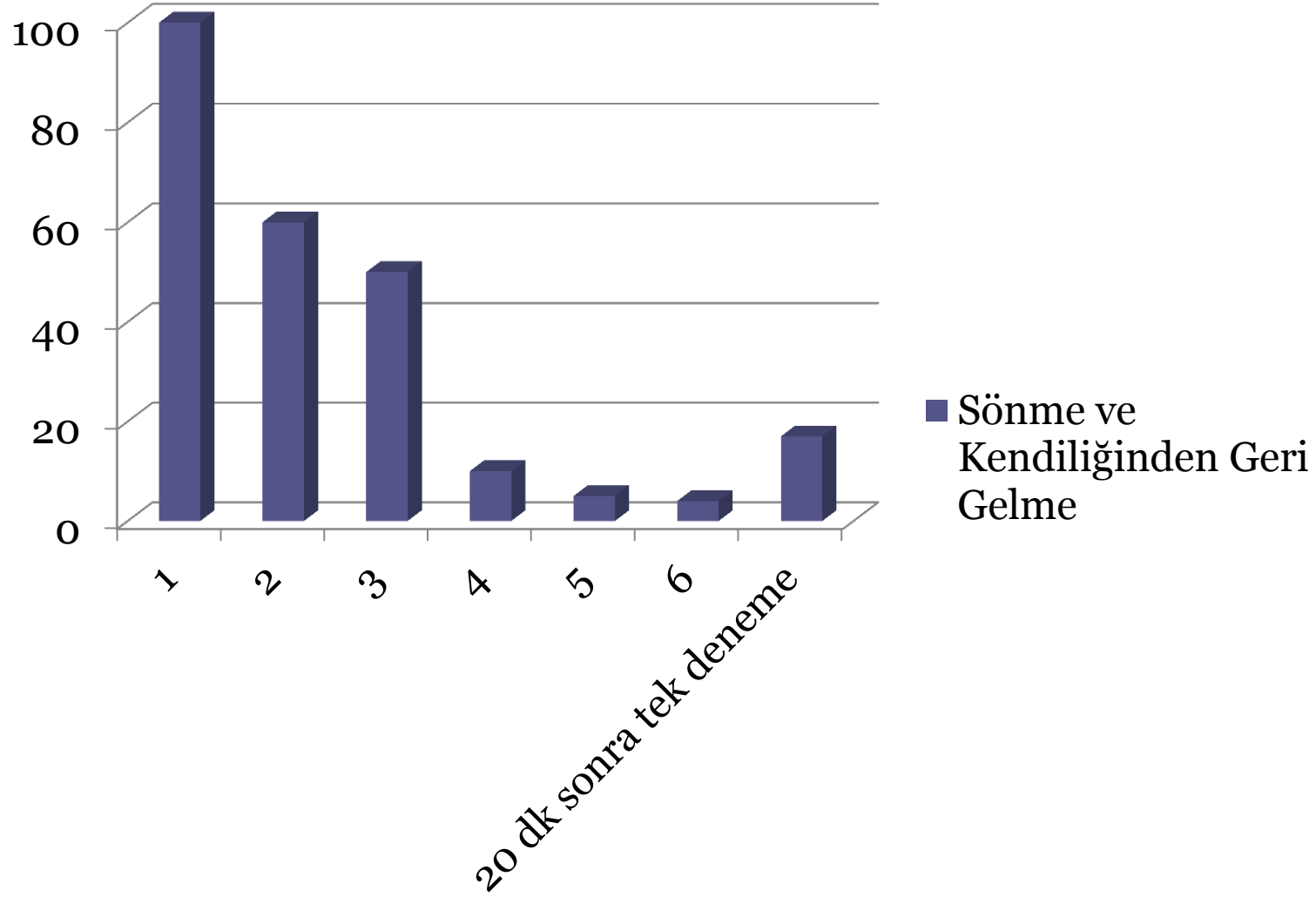
- **Kendiliğinden geri gelme**
- Sönme gerçekleştikten bir müddet sonra, şartlar değiştirilmese bile uyarıcının tekrar verilmesi şartlı tepkinin tekrar oluşmasına yol açabilir. Bu duruma kendiliğinden geri gelme denilmektedir.

<http://www.arkogel.com> - <http://www.arkogel.com>

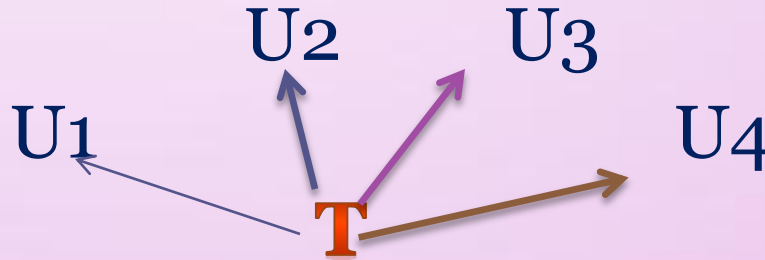
- İlk kez hastaneye giden ve beyaz önlüklü birisi tarafından iğne vurulan bir çocuk her beyaz önlüklü gördüğünde ağlar. Okula başlayan bu çocuk okula gittiğinde yine beyaz önlüklü birisiyle karşılaşır ve ağlamaya başlar.

Sönme ve Kendiliğinden Geri Gelme

- **Uyarıcı Genellemesi**

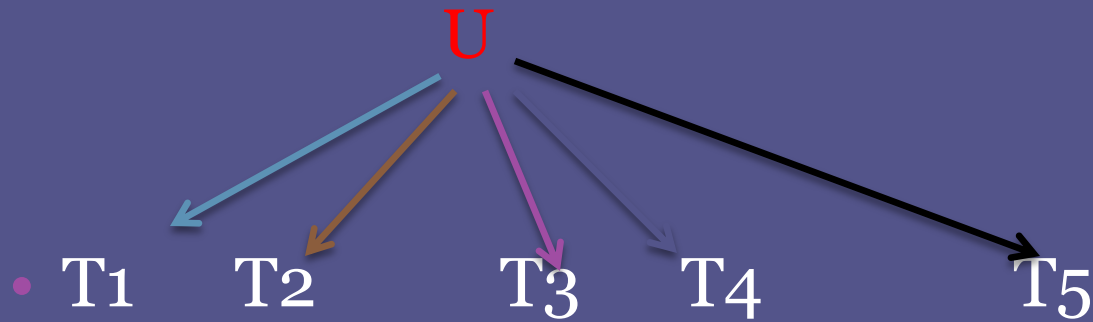
- Bir organizmanın, koşullandığı durumlara benzer durumlara da aynı davranışı göstermesidir. Örneğin yaşlı bir teyzeye yer veren bir çocuk takdir edilmişse gördüğü diğer yaşlılara da yer verecektir.

- Örneğin; bir savaş gazisi savaşta silahlar patlarken siperine koştuğu gibi bir arabanın egsozundan çıkan patlamalardan dolayı da aynı tepkiyi gösterebilir.
- Bebek bıyıklı bir adam tarafından korkutulmuş ise daha sonra gördüğü tüm bıyıklı adamlardan korkabilir.
- Bazen grup içinde bireyler hakkında da genellemeler yaparız. Eğer kızıl saçlı birinden hoşlanmıyorsak, bundan sonra hiçbir neden yokken kızıl saçlı kişilere karşı antipati duyarız.

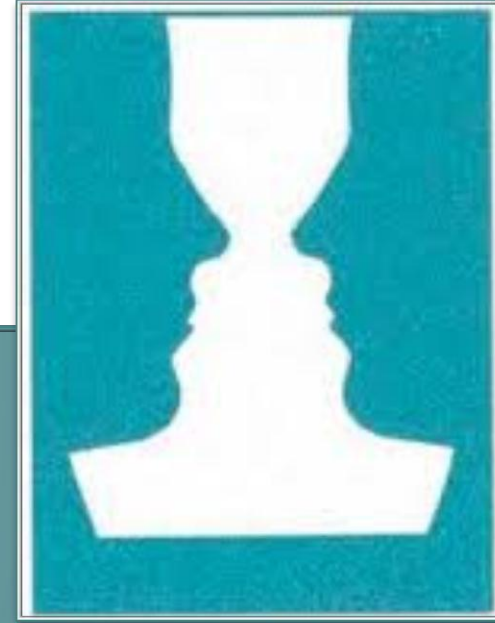
- **Tepki Genellemesi**

- Bir organizmanın aynı uyarıcı olmak şartıyla verdiği tepkiyi tekrar vermesidir.

Dedesini görüp tanıyan bir çocuğun daha sonraları dedesini gördüğünde bazen gülmesi, bazen koşup onun kucağına atlaması, bazen ona şaka yapmak için saklanması tepki genellemesi

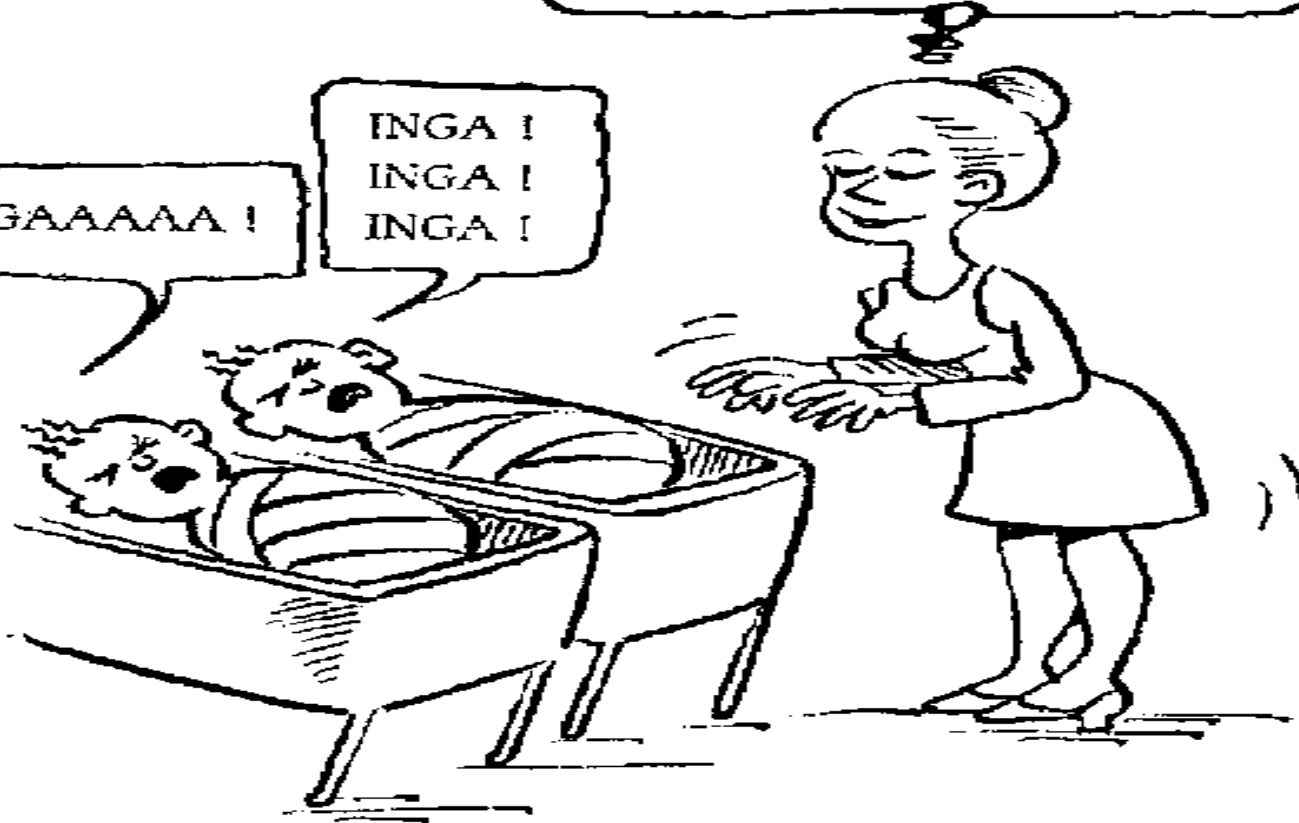
- **Ayırt Etme**

- Organizmanın koşullanma sürecinde kullanılan koşullu uyarıcıyı diğerlerinden ayırt ederek tepkide bulunma eğilimidir. Organizma koşullu uyarıcıya benzeyen uyarıcılar içerisinde koşullu uyarıcıyı seçerek buna tepkide bulunması ve diğerlerini ayırması durumudur.

BİRİ ACIKTI,
BİRİNİN ALTI KIRLADI.

INGAAAAA !

INGA !
INGA !
INGA !

Birden fazla uyarıcıya koşullanma

- Koşullu uyarıcının tek başına tepki verir hale gelmesinden sonra ikinci koşullu uyarıcı süreç içine sokulur ve bu koşullu uyarıcı , birinci koşullu uyarıcıdan önce verilir. Bu iki koşullu uyarıcının birlikte verilmesinden bir müddet sonra ikinci koşullun uyarıcı da , birinci koşullu uyarıcının yaptığı etkiyi yapar ve tek başına ikinci koşullu uyarıcı verildiğinde salya görülür. Bu şekilde üçüncü koşullu uyarıcı da devreye sokulabilir ancak sonra koşullanan uyarıcılara verilen tepkinin şiddeti daha azdır.

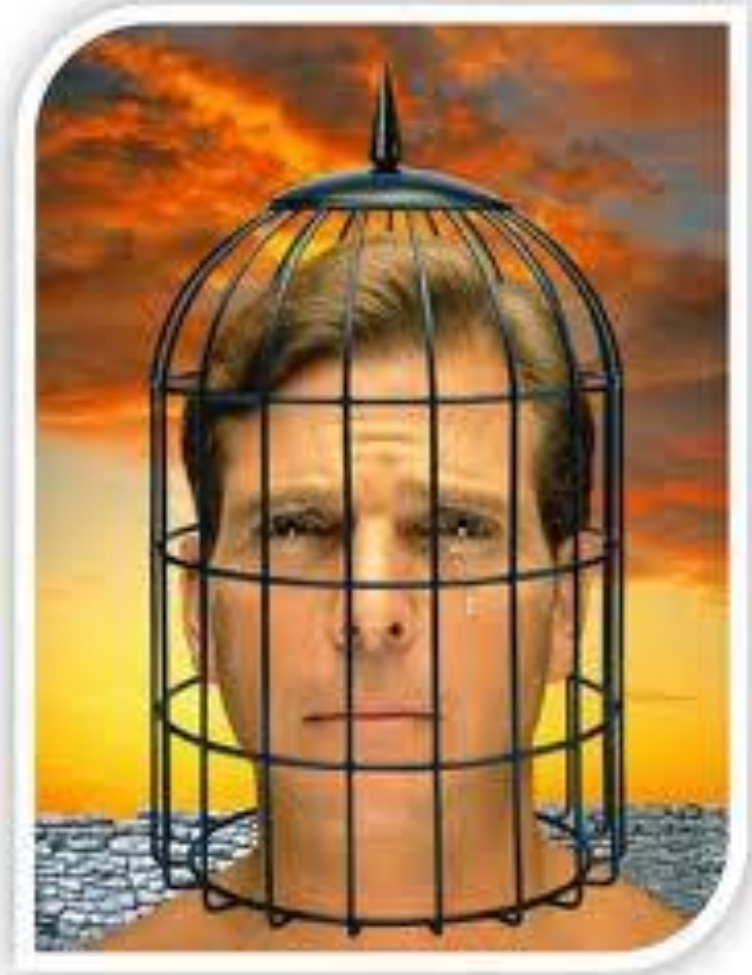
Zil + Et → **Salya**

Zil → **Salya**

Zil + Işık → **Salya**

Işık → **Salya**

Hiç böyle hissettiniz mi?

• Öğrenilmiş çaresizlik

- Pavlov deneylerinden birisinde köpeğin bir engelden atlamayı öğrenmesi için şok vermiştir. Köpek kısa bir sürede önündeki engelden atlamayı ve şoktan kurtulmayı öğrenmiştir. Ancak köpek engelden atladığı taktirde şok vermeye devam edilmiş ve köpek ne yaparsa yapsın şoku engelleyememiştir. Şoktan kurtulmayacağını anlayan köpeğin bir süre sonra pasifleştiği, şoktan kaçmaktan vazgeçtiği görülmüştür. Bu durum öğrenilmiş çaresizlik olarak ifade edilmektedir.

- Bu durum sınıflarda da rastlanır.
- Ne yaparsa yapsın öğretmenin gözündeki yaramaz ve tembel fikrini değiştiremeyen öğrenci, bir süre sonra çabalamaktan vazgeçmekte ve bu etiketten kurtulmak için hiç birşey yapmamaktadır.

- “Birine kırk kere deli dersen deli olur”
- “Aklıma gelen başıma geldi”

KÜÇÜK BALIKLARI YİYEMEYEN KÖPEKBALIĞI

- Araştırmacılar bir köpekbalığını oda büyüklüğündeki bir cam bölme koymuşlar. Cam bölmenin diğer tarafında da balıklar var. Köpekbalığı ne tarafa gitse cam bölme çarpmış. Bir süre sonra cam bölme çarpmamayı öğrenmiş. Çünkü ne kadar uğraştıysa da diğer taraftaki balıklara ulaşamamış. Köpekbalığı 21. günden sonra cam bölmelere hiç çarpmamayı öğrenmiş. Bunun üzerine cam bölmeyi çıkarmışlar. Köpekbalığı oralı bile olmamış. Kendisinin sadece o bölme alanına kadar yüzebileceğini sanıyormuş. Artık diğer balıkları yiyemeyeceğini anlamış ve balıklara dokunamamış. Çünkü köpekbalığı çaresizliği öğrenmiş.

ZIPLAYAN PİRELER

- Öğrenilmiş çaresizlikle ilgili psikologlar bir pire deneyi yaparlar. Pirenin ne kadar zıpladığını ölçerler ve 50 cm zıpladığını görürler. Pireyi yüksekliği 30 cm olan cam kavanoza koyarlar. Kavanozun ağzını kapatırlar. Kavanozun altından ısıtırlar. Pire ısındıkça zıplar ve zıpladıkça kapağa çarpar. Bir süre sonra pire kapağa çarpmamak için 29 cm sıçrar, düşer. Ama kapağa çarpmaz. Pire bunu alışkanlık haline getirdikten sonra kavanozun kapağını açarlar. Pire hala 29 cm sıçırıyor. Halbuki eskiden 50 cm sıçardı. Pire bu deneyle 29 cm' den fazla sıçrayamayacağını öğrenir.

FİLLER NASIL EĞİTİLİR?

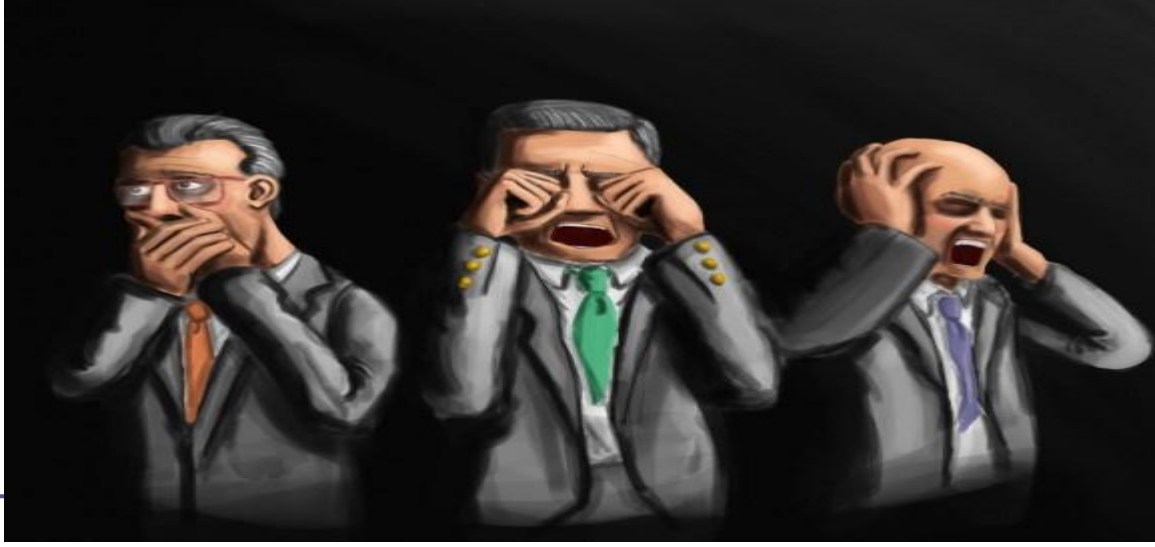
- Filler daha yavruyken, kalın bir zincirle bacağından bir direğe bağlanır. Önceleri hayvan kaçmaya çalışır ama ne kadar uğraşırsa uğraşsın ne zinciri koparabilir ne de direği yerinden oynatabilir. Fil yavrusu ayağında zincirle büyür ve kaçamayacağını kabullenir. Özgürlük kavramını yitirir. İşte bu noktada ayağındaki zincir çözülür ve yerine konulan ince bir halatla birkaç santimetre boyunda tahtadan bir çubuğa bağlanır. Fil, bu koşullarda kolaylıkla kaçabilecek olmasına rağmen olduğu yerde kalır. Çünkü hâlâ var olduğunu sandığı zincirini asla kıramayacağına inanır. Fil büyüyünce ipten kurtarılır. Ama artık o alanın dışına çıkamayacağını öğrenmiştir.

KURBAĞALAR

- Bir gün kurbağaların yarışı varmış. Hedef, çok yüksek bir kulenin tepesine çıkmakmış. Bir sürü kurbağa da arkadaşlarını seyretmek için toplanmışlar. Ve yarış başlamış. Gerçekte seyirciler arasında hiçbiri yarışmacıların kulenin tepesine çıkabileceğine inanmıyormuş. Sadece su sesler duyulabiliyormuş:
"Zavallılar! Hiçbir zaman başaramayacaklar!" Yarışmaya başlayan kurbağalar kulenin tepesine ulaşamayınca teker teker yarışı bırakmaya başlamışlar. İçlerinden sadece bir tanesi inatla ve yılmadan kuleye tırmanmaya çalışıyormuş.
Seyirciler bağıyorlarmış: "...Zavallılar! Hiçbir zaman başaramayacaklar!.." Sonunda, kurbağaların bir tanesi hariç, hepsinin ümitleri kırılmış ve bırakmışlar. Ama kalan son kurbağa büyük bir gayret ile mücadele ederek kulenin tepesine çıkmayı başarmış. Diğerleri hayret içinde bu işi nasıl başardığını öğrenmek istemişler. Bir kurbağa ona yaklaşmış ve sormuş bu işi nasıl başardın diye. O anda farkına varmışlar ki kuleye çıkan kurbağa sağırmış!

KARTAL YAVRUSU

- Kartal yavrusu, bir vesileyle civcivlerin arasına düşmüş. Civciv olduğunu zannederek civcivler gibi yürürmüş. Civcivler gibi yeri gagalayıp yiyecek arıyormuş. Bir gün havada bir kartal görmüş.
 - Muhteşem bir kuş bu ya. Ne kadar yükseklerden uçuyor. Keşke bende onun gibi olabilsem. Onun gibi yükseklerden süzülerek uçabilsem. Diye söylenirken. Yanındaki civcivler demiş ki:
 - Bak biz civciviz, o ise kartal. Boşuna hayallere kapılma. Onun gibi yükseklerden uçamazsın. Kartal yavrusu çok üzülmüş. Çünkü kendisinin de bir kartal olduğunu bilmiyormuş. Birilerinin ona kartal olduğunu söylemesi ve onu buna inandırması gerekiyormuş. Ama söyleyen olmayınca hayatının sonuna kadar civcivler arasında yaşamış.

- Kendini Gerçekleştiren Kehanet(Pygmalion Etkisi)
- “Bir kişi neyi beklerse, onun gerçekleşme ihtimali daha yüksektir” şeklinde açıklanır. Yani gündelik yaşamda düşüncelerimiz davranışlarımıza yön vermekte, bunun sonucunda da olmasını beklediğimiz şeyler başımıza gelmektedir.

- **Gölgeleme**

- İki koşullu uyarıcı birlikte verildiğinde genellikle koşullu tepkinin dikkati çeken uyarıcıya karşı meydana geldiği görülmektedir. Yani kuvvetli uyarıcı zayıf uyarıcının etkisini gölgelemektedir.

- **Engelleme**

- İki uyarıcı arasında bir koşullanma oluşturulduktan sonra (zil ile et arasında), yeni bir nötr uyarıcı ile (ışık ile), eski doğal uyarıcı arasında (et) yeni bir bağ kurulmak istendiğinde, eski şartlı uyarıcının (zil sesinin) yeni şartlı uyarıcıya (ışığa) şartlanmayı engellemesi söz konusudur. Bu duruma engelleme denilmektedir.

Koşullu tepkileri ortadan kaldırma

- Beş yaşındaki Mehmet yazın köye gider ve eşeğe biner. Ancak eşekten düşer ve bu olaydan sonra eşeklerden korkmaya başlar. Bir sonraki yaz köye geldiklerinde bir eşek görür ve korkar. Bunu fark eden amcası Mehmet'in eşek korkusunu yenmesi için Mehmet'i kucağına alır ve zorla eşeğe oturtur. Amcanın beklentisinin aksine Mehmet daha korkar ve dili tutulur. İki yıl konuşamaz.
- Mehmet'in amcası, Mehmet'i aniden eşekle karşılaştırmak yerine hangi yöntemleri kullanabilirdi sizce?

- **Sistematik Duyarsızlaşma**

- Organizmada olumsuz tepkilere yol açan bir uyarıcının yavaş yavaş sunulması yoluyla söz konusu olumsuz tepkilerin ortadan kaldırılmasını ifade eder.

- **Sönmesini bekleme**

- Koşullu uyarıcıdan sonra koşulsuz uyarıcı verilmezse, bir süre sonra koşullu tepkinin sönmeye başladığı görülür. Öğretmen çekingen bir öğrenciye söz hakkı verdiğiğinde öğrenciyi azarlamadan eleştirmeden dinlerse, öğrencinin korkusu bir süre sonra azalmaya başlayacaktır.

Karşıt koşullanma

Koşullu uyarıcı, istenmeyen koşullu tepki yerine zıt tepki yaratan bir uyarıcı ile eşlenmektedir. Hastaneye çiçek yollamak böyle bir etki oluşturur. Hastanede olmak üzücü bir durumdur ancak çiçekler olumlu duygusal tepkiler yaratır.

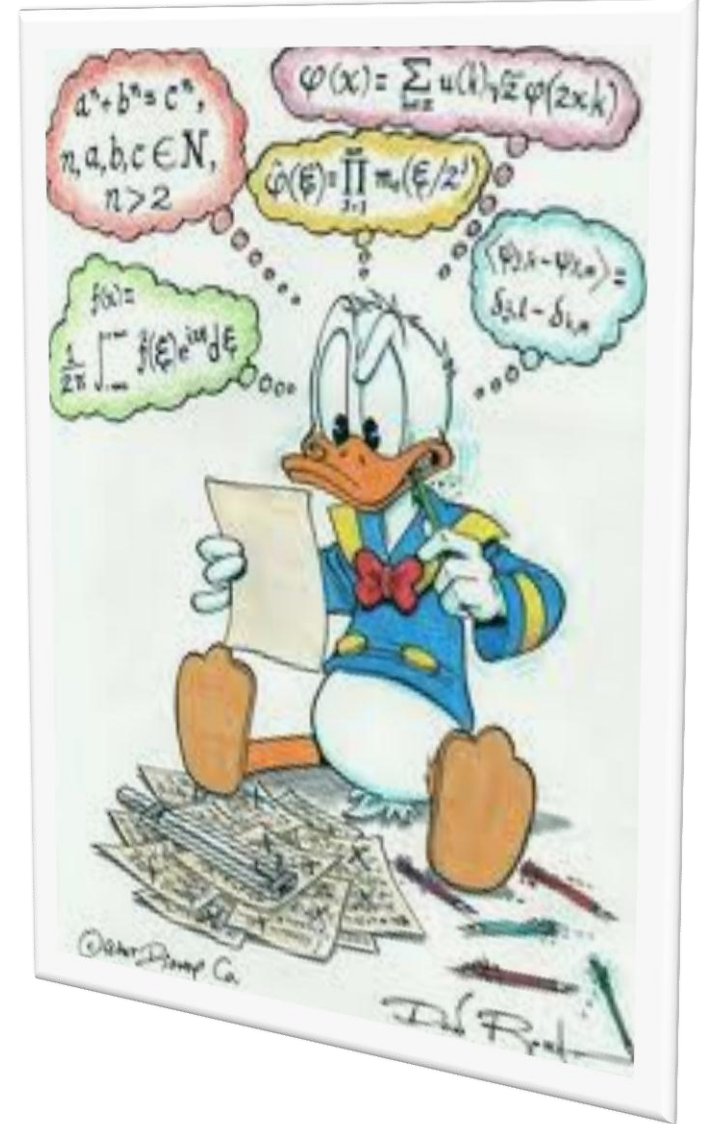
- **Karşı karşıya getirme (maruz bırakma)**
- Organizmayı korku veya fobi nesnesiyle uzun süreli olarak karşı karşıya getirerek söz konusu korku veya fobinin ortadan kaldırılması yöntemine karşı karşıya getirme veya maruz bırakma denir.

Eğitimde Klasik Kosullanmanın Yeri Ve Önemi

- Öğrencilerin okulla ilgili duygusal özelliklerinin oluşmasında klasik kosullanma rol oynayabilir. Bazı öğrencilerin okula, öğretmene ya da belli bir derse yönelik kaygıları ve korkuları olduğu gözlenmektedir. Bunlara okul içi ve okul dışı yaşantıları sırasında meydana gelen kosullanmalar neden olmus olabilir. Örneğin,

Öğreniminin ilk yıllarında matematik öğretmenini sevmeyen bir öğrenci, öğretmeni değiştikten sonra da bu dersi sevmemeye devam edebilir. Okul arkadaşı ile kavga eden bir öğrenci okula gitmek istemeyebilir. Bu örneklerden birincisinde öğrencinin asıl olumsuz tepki gösterdiği obje öğretmen olmasına rağmen, öğrenci matematik dersi ile öğretmenini birleştirmiş ve öğretmene karşı duyguları derse karşı da duymaya başlamıştır. İkinci örnekte ise öğrencinin olumsuz tepkisi kavga ettiği arkadaşına yönelik olduğu halde, olay okulda meydana geldiği için okula gitmek istememektedir.

İÇİNİZDE BASKA
SÖZLÜYE KALKMAK
İSTEYEN VAR MI
ÇOCUKLAR?..

Klasik koşullamanın sınıflarda nasıl kullanılabileceği aşağıdaki örnekte açıklanmıştır

Demokratik bir ortam	Kendini güvende hissetme, görüşlerini rahatlıkla açıklama
(koşulsuz uyarıcı)	(koşulsuz tepki)
Ders+Demokratik bir ortam	Kendini güvende hissetme, görüşlerini rahatlıkla açıklama
(koşullu uyarıcı)+(koşulsuz uyarıcı)	(koşulsuz tepki)
Ders	Kendini güvende hissetme, görüşlerini rahatlıkla açıklama görüşlerini
(koşullu uyarıcı)	(koşullu tepki)

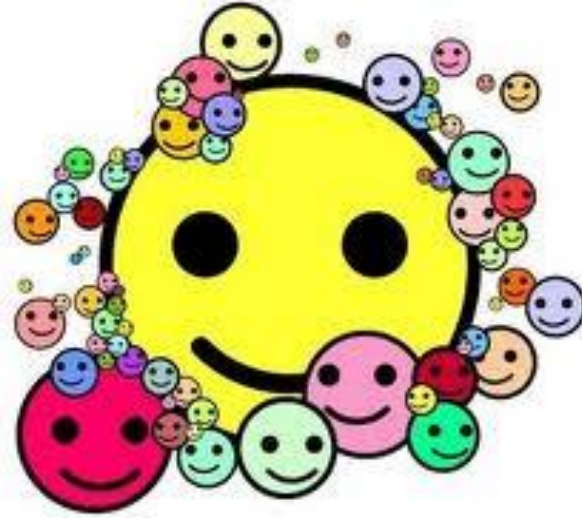
- Öğretmenler, okulda çocuklara mümkün olduğu kadar mutluluk veren yaşantılar kazandırarak bunu öğrenmeyle ve okulla ilişkilendirmelerine yardım etmelidirler.
- Öğrencilerin duyuşsal ve duygusal özelliklerinin olumlu hale getirilebilmesi için, öğretmenler, öncelikle çocukların özelliklerini ve özel ihtiyaçlarını tanımalı, onlara karşı duyarlı olmalıdırlar.
- Böylece, hangi koşulsuz uyarıcılar ile hangi koşullu uyarıcıları birlikte kullandıkları takdirde olumlu özellikleri kazandırabileceklerini planlayabilirler. *

- Pavlov'un klasik koşullama ilkeleri, ne yazık ki eğitimden çok, beyin yıkama durumlarında davranış değiştirmek ve reklamcılıkta ürün satışlarını artırmak üzere daha etkili olarak kullanılmaktadır.
- Örneğin; bir reklâmda, otomobil, güven veren, sevilen bir kişiyle eşleştirilerek verilmekte kişinin uyandırdığı sevgi ve güveni bir müddet sonra otomobil de tek başına uyandırabilir hale gelmektedir.

- Son olarak da çocukların akademik özgüvenlerini olumlu hale getirmek için, onları öğrenilmiş çaresizlikten kurtarıp, başardıklarını göstermek, başarıyı tatmalarını sağlamak, klasik koşullama ilkelerinin işe koşulduğu önemli bir durumdur.

Kaynakça

- Senemoğlu, N. (2005) Gelişim Öğrenme ve Öğretim (12.Baskı), Gazi Kitabevi, Ankara.
- Ulusoy, A. (2007) Eğitim Psikolojisi (1. Baskı), Anı Yayıncılık, Ankara.
- Arı, R. (2005) Gelişim ve Öğrenme (3. Baskı), Nobel Yayıncılık, Ankara.

Teşekkürler...